

Gospodarske stvari.

Gospodarske skušnje.

Kako se vsak konj lahko odvadi, da ne grize žlebu.

Nekateri konji imajo grdo navado, žleb ali jasli gristi. Iz želodca pèhajo takrat gaze (vetrove) ali pa vunanj sapo v želodec vlečejo; vsakako želodec tacih konj, ki jih Nemec „kopper“ ali „krippenbeisser“ imenuje, ni zdrav.

Vse sem poskušal, karkoli mi je kdo svetoval — piše nek gospodar v časniku „die Sudeten“ — a vendar nisem nobene pomoči našel, da bi bil odvadil svojega konja, ki je bil eden najhujših grizunov. Po naključbi zadenem na nekega oficirja, ki je večidel Španjske dežele obhodil in mi pravil, da se ondi ne nahaja noben žlebo-grizec. Radovedno ga vprašam, kaj neki utegne vzrok biti, da Španjci nimajo konj, ki bi žlebove grizli? Odgovor njegov je bil, da Španjci imajo v svojih hlevih le nizke žlebove, ki konjem le do kolén sežejo. Nemudoma dam svojemu grizunu nizek žleb in nizke jasli napraviti, in res! v ta žleb ni konj moj nič več grizel. Trudil se je kakih 14 dni z glavo in vratom več časa, da bi bil po svoji stari navadi nastavil zobe na žleb, pa ni mu obveljalo. In odvadil se je tako popolnem večletne razvade, da se tudi visokega žleba zdaj nič več ne loti. In posihmal je moj konj tudi veliko bolj zdrav, kakor je poprej bil in se prav dobro redí. — Ker po takem ni bolje in cenejše pomoči, konje odvaditi žlebove gristi, mislimo z naznanilom te skušnje vstreti vsem našim gospodarjem, ki imajo konje s to zoperno in zdravju škodljivo lastnostjo.

Hmelj dobra shramba za sadje in sir.

Če hočeš, da ti ostane sadje prav dolgo frišno, položi ga v zaboj ali kako drugo posodo med hmelj. Tudi sir se dá s hmeljem dolgo dober ohraniti; hmelj prežene črve in poleg tega dá siru tudi dober okus.

Gospodarske novice.

Kaj je o trtni uši sklenila komisija izvedencev v Lausanni (Lozani).

V Lausanni v Francoski Švajci je bil nedavno zbor izvedencev, ki je preiskaval vzroke trtne uši in iskal pomoči proti temu nogradom sila nevarnemu mrčesu. Izreki te komisije so bili sledeči:

Ta nogradska kuga ni bila poprej še nikoli v Evropi;

ni res, da bi trtna uš se spočela iz hirajočih trt, ker se najbolj zdravega trsja najpreje loti;

tudi ni naslednica kake druge trtne bolezni;

gotovo je, da se je naravnost iz Amerike zatrosila v Evropo in tu ngrade pokončavati začela;

da bi ta trtna kuga sama po sebi nehala, ni upati; zatreti se more le s silovitimi sredstvi; katera sredstva pa so najboljša, to dandanes ni še znano;

da bi se s frišnim in posušenim grozdom ali drožmi zatrosila drugam, ni verjetno, pa tudi to ne, da bi ta uš nevarna bila kaki drugi rastlini;

dežele, katerih vinogradi se imajo najbolj te ušive kuge bati, so: Virtemberško, doljna Avstrija, okolica Požunska (Pressburg), južna Ogerska, Navara, Aragona, Portugalska dežela Douro, Sardinija, Burgund, Bordelais in Narbonna.

Vinogradi slovenskih dežel po tej razsodbi ne stojé tedaj v prvi vrsti nevarnosti, al po trtah, kupljenih v navedenih deželah, niso varni tudi naši nogradi.

Nevarnost zavoljo krompirjevega žužka „Koloradovca“, je čedalje bliže!

Iz Nemčije poroča „Dresdner Journal“, da se na Nemškem ta nevarni žužek čedalje bolj razširja. Imajo ga zdaj že tudi poleg Schildau-a. Treba je tedaj kmetovalcem pozornim biti na koloradovca. „Novice“ so tega škodljivca že v njegovi podobi lani gospodarjem na ogled prinesle; zdaj pa morejo svojim bralcem poročati, da ga lahko v naturi vidijo v pisarnici družbe kmetijske Kranjske, ki ga je dobila iz Dunaja v pravlični opravi, v kateri se vidijo jajčica, ličinke, pupe in žužek (keber) sam. Gosp. Rupertsberger, župnik v Wallernu, je podaril vredništvu kmetijskega časnika gornje Avstrije okoli 100 tacih žužkov, ki jih je iz Amerike dobil. Kdor pa želi v gori navedenih podobah sam imeti koloradovca, naj si ga naroči iz Dunaja pod adresno: „Gebrüder Stollwerk, k. k. Hoflieferant, Kärntnerstrasse Nr. 27“, po poštnem povzetju z 80 kr.

Ozir po domovini.

Hoja v Mokriško jamo.*)

Iz Št. Urške gore 15. avg.

Že davno sem nameraval, obiskati jamo v Mokriški planini in skorej me je sram povedati, da preplazivši že toliko in toliko jam in podmoljev po Notranjskem in na Gorenjskem sem to še le letos v začetku minulega meseca si ogledal, dasiravno sem, Bog vedi, kolikokrat na Košutni in Mokrici prirodoslovnih stvari nabiraje večkrat prav blizo nje bival. 11. dan minulega meseca pa trdno sklenem, naravnost se podati v omenjeno jamo.

Odpravim se z doma na vse zgodaj. Pot si izvolim krajšo in zložnejšo skozi loze naših gorjancev proti Višencem. V dobri uri sem bil na Višencah pri cerkvi Bogu in sv. Ambrožu posvečeni. Pri znamenji, skozi katero bistri in kakor kristal čisti studenček šumlja, se nekoliko oddahnem, in ko se mi vroča kri umiri, se dobro napijem zdrave mrzle vodice. Od tod prisopiham v drugi uri na Višensko planino do prvih koč pastirskih, kjer me prijazni in gostoljubni pastir Višenški Jože z mlekom in surovim maslom vselej dobro pogosti. Pastir Jože, zvedši namen mojega današnjega pota, se koj odloči me spremljevati. Nagnilo ga je k temu sklepu posebno to, ker tudi on še nikdar ni bil v Mokriški jami. Vzdigne se tedaj in pobirava širokega koraka stopinje od Višenških kóč čez Jezerski hrib proti koči Kriške planine in od tam nekoliko časa po ravni dolini; potem pa skozi precéj globoki graben pod Krvavcem v Koren. Malo čez eno uro sva dospela h koči gorenjega Jagodica. Po kratkem odpočitku vzamem tu seboj starejšega pastirja, mojega župljana, kateremu je pot do omenjene jame popolnem znana.

Zdaj gremo trojica ter stopamo po krajši stezici, katera se vije čez nevarne vrtoglave pečine na Košutno k drugi koči dolnjega Jagodica. Kdor ni srčen in nima trdnih nog, komur se rado v glavi zvrtil, temu bi jaz nikakor ne svetoval, plaziti se čez te strme pečine, ker lahko bi telebil v prepad, da bi se nič več ne pobral. Pametnejše je, si izvoliti in nastopiti spodnjo,

*) Hvala lepa za zanimivo objavo!